

„Nè dedek“ — odgovorila je babica — „to je vse Vojteškino in Júrijčkovo, ako mi obljubita, da me bodeta vedno ubogala rada.“

In otročička? obljubila sta rada ubogljivost — in kakó bi tudi ne ubogala takó dobrega dedeka in babice. —

Pravljice o morji.

(Dalje in konec.)

4. Pomorski kovač.

Tik morja prebival je pomorski kovač, t. j. kovač, ki je popravljaj vsakovrstne stvari na ladijah in čolnih. Mnogo let je vže preživel na morskej obali in popravil vže marsikatero ladijo, marsikateri čoln. Ako pa je kdo vprašal tega starca, kako se mu je godilo v življenji, povedal je marsikaj, najraje pa ono čudno dogodbo s povodnim možem.

„Kako je bilo takrat, starec?“ recite mu tudi vi in začel bode takó-le:

„Ves dan sem pridno delal v kovačnici, a na večer sedem pred njo in gledam na morje. Bil je prekrasen večer, vse je bilo tiho in mirno, niti najmanjše sapice ni bilo, ki bi vznemirjala morje. Ko tako zamišljen sedim, pripelje se, sam ne vem od kodi, majhen čoln, v njem pa zal gospod, ki me vabi k sebi. Kaj neki hoče meni ta ptujec, mislim si, ter grem bliže. A ptujec me nagovori: „Vzemi orodje in pojdi k meni v čoln.“ Jaz vzamem orodje in grem. Peljala sva se dolgo, a kam, tega še danes ne vem. Ko prideva naposled do nekega otoka, zagledam v mesečini prekrasen grad, v katerem se blesti tisočero dragotin. Osupel gledam toliko krasoto, ali gospod mi veli: „Ne boj se! stopaj le za menoj ter ne glej ne na desno ne na levo.“ „Meni je bilo čudno pri srci; videl sem tu nehoté krasoto, ki se ne da popisati. Slednjič prideva do kraja, v katerem je bila nekaka ladjenica, v njej pa na sto in sto čolničev, ki so se svetili kot čisto zlato. Tu mi veli ptujec postati. Pokaže mi čoln, ki je imel sprednji del tako pokvarjen, da je zajemal vodo. Tega mi ukaže popraviti in mi prinese v to svrho kovin, da je najporabim. Delam in delam, a delo se mi zdi lahko, ker te kovine niso bile trde. „To delo ne bode trpežno,“ mislim sam v sebi, ko izdiram na pólu odlomljeni vijak, ter ga spravljam v žep, in treba bode kmalu zopet poprave. Ko sem zvršil svoje delo, rečem, da je poprava izgotovljena. Ptuji gospod stopi k meni in mi veli: „Delo si zvršil in vzemi si plačilo.“ To reksi, prinese mi v precejšnej posodi samih ribjih lusk, rekoč: „Vzemi za plačilo!“ Jaz debelo gledam, ker ne vem, kaj hoče s tem, a on mi zopet reče: „Vzemi in molči!“ Vzamem in grem zopet ž njim v čoln. Ptujec zdaj prav hitro veslá proti mojemu domu. Ali glej čudo! komaj se dobro zavém, da sem v čolnu, vže sva bila na mojem domu. V slovo mi ptujec ni rekel niti besedice. Jaz vzamem ribje luske, vržem je v posodo ter se ne zmenim dalje zá-nje. Ugibljem le, čimu je bilo to ponočno potovanje, in v tem zaspim. Ko se družega jutra prebudim, glej čuda! v posodi se zasveti pravo, čisto zlato; v žepu pa imam vijak — tudi zlat. Zeló se razveselim tolike

sreče, in mislim si, da nikjer drugje nisem bil nego na otoku pomorskega gospodarja in mu popravljaj čoln, v katerem se vozi s svojo suprugo po morji. Dà, resnica je bila to in v dokaz mi je bilo zlato in vijak, ki mi je ostal v žepu.

Od tistih dob sem po večkrat sedel kraj morja ter gledal, kdaj se zopet pripelje čolnič po mene, ali — ni ga bilo do sedaj in ga menda ne bode nikoli več. Ne vem, ali nima pomorski gospodar nobenega popravila več, ali pa ne mara záme, ker sem si utaknil v žep oni odlomljeni vijak, ki ni bil moj, nego njegov.

Takó vam pové pomorski kovač, óni sivi starec kraj morja, le vprašajte ga, in povedal vam boóe vse tako, kakor je to povedal meni. M. Šašelj.

V a s.

(Ruski spisal J. Karamzin.)

Pozdravljam vas, mirne selske kočé, gosti, grmičasti logi, dehteči travniki in polja, pokrita z zlato-rumenim klasjem. Pozdravljam te, tiha reka, in vas, žuboreči potoki v njo se izlivajoči. Prišel sem k vam iskat oddahljeja in počitka od dela. Davno se vže duša moja ni veselila tako popolne svobode. Jaz sam — sam s svojimi mislimi — sam z naravo.

Kako mila je priroda v selskej svojej obleki. Ona me spomina na leta moje mladosti, na leta, katera sem preživel v mirnej, gozdnej samôti. Ondu se je vzdgal moj duh v naravnej prostosti, podobe prirodne bile so prvi predmet njegovemu motrenju. Bobnenje groma nad mojo glavo mi je podelilo prvi pojem o veličastvu stvarnikovem, to gromenje je bila podloga mojemu bogočastju.

Videl sem vrtove, drevorede, cvetne gredice; šel sem mimo njih. Jelšev gozd mi je mnogo prijetnejši. V vási je vsaka unetelnost protivna naravi. Travniki, gozdi, reke, holci mi bolje prijajo nego li angležki ali francoski vrtovi. Vse te ukusno narejene, s peskom posute in lično ograjene stezice nasprotné so mojemu notranjemu čuvstvu. Kderkoli se kaže trud in delo, ondù ni veselja za-mé. Presajeno, obrezano drevesce je podobno sužnju okovanemu v zlate okove. Meni se zazdeva, da tako drevesce ne zelení tako, kakor bi moglo zeleneti, da ne šumi, kadar veter buči, takó, kakor gozdno. Jaz je primerjam človeku, ki se smeje brez veselja, joče brez žalosti, poljublja brez ljubezni. Narava vé mnogo bolje nego li mi, kje mora rasti hrast, kje lipa, kje jésen.

Nè, nè! nikdar ne bodem okraševal prirode. Divji kraj je meni svet; on povzdiguje moje sreé. Moji gozdi morajo ostati kakeršni so; v njih naj raste visoka trava. Pastirica, ki pride iskat izgubljene ovce — ona mi naj dela pot. Razven tega mi ugaja premagovati težave — ugaja mi prodirati skozi grmovje. Listje, h kateremu sapa človeška redkokdaj dospeje, svežeje je in bolj dehteče.

Nečem imeti v vási velikih in visokih hiš; vsaka ogromnost je protivna selskej prostosti. Hišica nizka, od vseh stranij obsenčena z drevjem, stanovanje priprosto in krepčalno — to je, česar si želim. Ako jaz, sedeč v kočici, vidim krasno naravo božjo, takój moram iti na sprehod. Koliko prijetnejše je, gledati iz visocega hólma v selsko življenje nego li skozi okno!

Z. Ž.